

Harcierz *Brzeźcia*

MAJOWE ŚWIĘTA W
WARSZAWIE

LETNIE
KOLONIE W
NIETAŹKOWIE
2023

TECHNIKI
HARCERSKIE

SPIS TREŚCI

Spis treści	2
Słowo redaktora	3

Brześć – kwestia nazewnictwa	14
Wzmacniamy nasz mózg dla lepszej przygody harcerskiej	16
Techniki harcerskie	17
Mazurek trzeciego maja (Witaj, majowa jutrzeńko)	19

Majowe Świąta w Warszawie	4
---------------------------	---

Letnie kolonie w Nietążkowie 2023	6
-----------------------------------	---

Najmłodszy bohater Poznańskiego Czerwca	12
---	----

Zajrzyj na
FORUMBRZESKIE.PL
aby przeczytać inne numery
naszego kwartalnika

SŁOWO REDAKTORA

**Anna
Paniszewa**

redaktor kwartalnika
"Harcercz Brześcia"

Drodzy harcerze!

W tym numerze znajdziecie ciekawe informacje historyczne oraz relacje z drugiego spotkania harcerskiego w Nietążkowie, które odbyło się na zaproszenie Motocyklowego Stowarzyszenia Pomocy Polakom za Granicą Wschód-Zachód im. Rotmistrza Witolda Pileckiego z Grodziska Wielkopolskiego.

Naszym harcerzom udało się być w Przystanku Historia IPN w Poznaniu podczas obchodów 67. rocznicy wydarzeń czerwca 1956 r. w Poznaniu. Dowiedzieli się oni, że 28 czerwca 1956 r. w Poznaniu odbył się pierwszy po wojnie robotniczy zryw niepodległościowy przeciwko stalinowskiemu reżymowi w PRL. Przedstawiamy Wam tragiczną historię najmłodszego bohatera Poznańskiego Czerwca – Romka Strzałkowskiego, zabitego podczas masowych manifestacji 28 czerwca 1956 r.

Druhna Natalia poprowadzi dalej rubrykę o sposobach lepszego zapamiętywania w harcerstwie.

Druhna Alina przybliży Wam kolejne składniki harcerskich technik z walizki drużynowego.

Dziękuję wszystkim harcerzom, którzy brali udział w akcji sprzątania mogił polskich żołnierzy na cmentarzach Brześcia.

Czekamy na Wasze artykuły oraz krótkie wiadomości.

Czuwaj!

Dzień 2 maja jest świętem Polonii i Polaków za Granicą, które obchodzimy od 2002 roku. Zostało ustanowione ono przez Sejm RP z inicjatywy Senatu. Świętem państwowym uhonorowano Polaków żyjących poza granicami Polski, którzy walczyli o polską niepodległość i wyrażali swoje przywiązanie do Rzeczypospolitej. Poza granicami kraju mieszka około 20 mln Polaków, rozsianych po całym świecie. Największa liczba przedstawicieli Polonii żyje w Stanach Zjednoczonych, gdzie polskie pochodzenie deklaruje blisko 10 mln osób.

2 maja obchodzony jest Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej. Święto ma wyrażać szacunek do flagi, propagować wiedzę o polskiej tożsamości i symbolach narodowych. Święto jest obchodzone na mocy nowelizacji Ustawy o godle, barwach i hymnie RP, uchwalonej przez Sejm 20 lutego 2004 r.

Z okazji podwójnego święta na dziedzińcu Belwederu odbyły się uroczystości, podczas których prezydent Andrzej Duda wręczył odznaczenia państwowe działaczom polonijnym, Akty Nadania Obywatelstwa Rzeczypospolitej Polskiej oraz flagi państwowe przedstawicielom organizacji i instytucji szczególnie zasłużonym w działalności społecznej, kulturalnej i gospodarczej w kraju i za granicą.

Prezydent Andrzej Duda przypomniał w swoim wystąpieniu, że poza Polską żyje ponad 20 milionów naszych rodaków, którzy „pamiętają o swojej ojczyźnie, pozostają z nią w łączności”. Podkreślił trudny los tych, którym przyszło dzisiaj żyć na Ukrainie i Białorusi. – Nasi rodacy mieszkający na Białorusi są ciemieni przez tamtejszy reżim i nie żyją w prawdziwie wolnym oraz niepodległym kraju – powiedział Andrzej Duda. Dodał, że wiele osób o polskich korzeniach walczy z bronią w ręku na Ukrainie. – Mając polskie korzenie, walczą w obronie swoich najbliższych, którzy na nich czekają z nadzieją i trwogą – mówił prezydent. Dziękował także za pamięć o Polsce i zapewnił, że w ojczyźnie pamiętamy o Polakach za granicą nie tylko 2 maja.

Agata Kornhauser-Duda podkreśliła wielkie znaczenie edukacji w środowiskach polonijnych na całym świecie, z uznaniem mówiła o pracy polonijnych nauczycieli i dziękowała za przekazywanie wiedzy o Polsce i patriotycznych postaw.

Na zakończenie uroczystości wystąpił chór młodzieżowy „Orleńta” z Polskiej Szkoły w Tbilisi (Gruzja).

Red.

Letnie kolonie w Nietążkowie 2023

24-30 czerwca 2023 r. szczęśliwi uczniowie PHSS im. R. Traugutta w Brześciu przyjechali do Nietążkowa. Program pobytu 20 dzieci z Brześcia w Wielkopolsce opracowany przez Motocyklowe Stowarzyszenie Pomocy Polakom za Granicą Wschód-Zachód im. Rotmistrza Witolda Pileckiego z Grodziska Wielkopolskiego na czele z Rafałem Lusiną składał się z wycieczek poznawczych, odpoczynku w Termach Maltańskich w Poznaniu, spotkania w Przystanku Historia IPN w Poznaniu oraz innych atrakcji.

W niedzielę 25 czerwca młodzież z Polskiej Szkoły w Brześciu brała udział w grze harcerskiej poświęconej pamięci Ryszarda Snarskiego - patrona drużyny. Zastęp "Szara Lilijka" zdobył najwięcej punktów, został odznaczony jako najlepszy. Polscy harcerze z Brześcia przyszykowali koncert pieśni i wierszy patriotycznych, z którym wystąpili w kościele pw. Wniebowzięcia NMP w Nietążkowie. Koncert został odebrany z wielkimi brawami. Wieczorem po Mszy Świętej odbyła się wspólna kolacja z motocyklistami.

Poniedziałek młodzież spędziła w Termach Maltańskich w Poznaniu. Opalone i szczęśliwe dzieci wróciły do internatu Zespołu Szkół Ponadpodstawowych im. Jana Kasprówicza w Nietążkowie tylko przed kolacją.

Pierwsza wycieczka została zorganizowana 27 czerwca. Prowadziła ją nauczycielka historii, pani Danuta Boczek, która jest znawcą zabytków oraz ciekawostek Wielkopolski i od roku 2017 podczas każdej wizyty dzieci z Brześcia przybliży historię i obyczaje miejscowych Polaków. Pierwszym obiektem do zwiedzania stał się dwór w Koszutach, wsi w powiecie średzkim, znanej od XIII w. Powstał on w XVIII w. Ekspozycja dworu pokazuje życie codzienne w siedzibie ziemiańskiej w Wielkopolsce z przełomu XIX/XX w. Młodzież odbyła warsztaty z etykiety, dwie uczennice z Brześcia - Wiktoria i Olga - zagrały na fortepianie.

Następnie delegacja zwiedziła Muzeum Pałacu w Rogalinie. Został on wybudowany w latach 1770-1776. Jego fundatorem był Kazimierz Raczyński, pisarz wielki koronny, starosta generalny wielkopolski, marszałek nadworny koronny na dworze Stanisława Augusta Poniatowskiego.

28 czerwca dzieci zostały zaproszone do Przystanku Historia IPN w Poznaniu. Pracownicy IPN przedstawili dwa tematy: Czerwiec 1956 w Poznaniu oraz rola polskich kryptologów w złamaniu szyfru enigmy. Po południu tego dnia dzieci brały udział w warsztatach robienia rogała Św. Marcina.

Harcerze z Brześcia odwiedzili Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie. W Muzeum młodzież odbyła warsztaty robienia pająka ze słomy, zapoznała się z ekspozycją muzealną, jeździła bryką po terenie muzeum. Wszyscy otrzymali upominki od organizatorów.

Firma MO z Poznania zaprosiła polskie dzieci z Brześcia na spotkanie, podczas którego pokazano im swoje produkty, wystawę znanego fotografika Marcina Górzyńskiego. Gospodarze poczęstowali młodzież smaczną pizzą.

Na zakończenie kolonii młodzież została zaproszona na największe widowisko historyczne w Polsce pt. Orzeł i Krzyż, które odbyło się 30 czerwca w Parku Dzieje w Murowanej Goślinie. Dzięki organizatorom oraz wykonawcom widzowie mogli przenieść się do dawnych czasów i zanurzyć się w teatralnej atmosferze odtworzenia dziejów historii Polski.

Wieczorem harcerze II BDH im. R. Snarskiego zakończyli II spotkanie harcerskie w Nietążkowie śpiewaniem piosenek harcerskich pod chmurką. Dziękuję druhowi Danielowi Gołubiewowi za przeprowadzenie pożegnalnej zbiórki.

Składamy serdeczne podziękowanie Motocyklowemu Stowarzyszeniu Pomocy Polakom za Granicą Wschód-Zachód im. Rotmistrza Witolda Pileckiego, a także dyrektorze Zespołu Szkół Ponadpodstawowych im. Jana Kasprowicza w Nietążkowie, Monice Oleszak za ciepło serc, możliwość przyjazdu dzieci z rodzicami na ziemię poznańską, za gościnność, za Wasze Wielkie Polskie Serca.

Anna PANISZEWA

Najmłodszy bohater Poznańskiego Czerwca

12

28 czerwca 1956 roku robotnicy w poznańskich Zakładach im. Stalina (obecnie im. Hipolita Cegielskiego) rozpoczęli strajk generalny. Przerodził się on w starcia uliczne, a potem w antykomunistyczną rewoltę. Część robotników wyruszyła pod Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego przy ul. Kochanowskiego. Manifestantów oblano tam wodą z węży, na co oni odpowiedzieli rzucaniem kamieni. Ubecy zaczęli wtedy strzelać z okien w kierunku robotników. Ci bronili się rzucaniem butelek z benzyną i strzelaniem z broni zdobytej na posterunkach Milicji Obywatelskiej, antykomunistyczne powstanie się rozszerzało ...

Wystąpienie w czerwcu 1956 roku w Poznaniu miało charakter robotniczy. Brało w nim jednak udział sporo młodych ludzi, jeszcze nie pracujących. W tłumie przed gmachem Urzędu Bezpieczeństwa znajdował się także trzynastoletni uczeń Romek Strzałkowski, którego chora matka wysłała na zakupy. Jednak zamiast iść do sklepu, dołączył do demonstrujących robotników. Okoliczności jego śmierci zapewne nigdy nie zostaną do końca wyjaśnione.

Ważnym źródłem jest relacja tramwajarki Heleny Przybyłek, która szła z tłumem ludzi ulicą Kochanowskiego, niosąc białoczerwoną flagę. W pewnym momencie została postrzelona w nogi. Podbiegł do niej chłopiec i podniósł flagę. To był Romek Strzałkowski. Relację tę potwierdziła inna tramwajarka – Stanisława Sobańska. Według innych relacji niósł transparent z napisem: „Chcemy religii w szkole”. Potem chłopca zabito strzałem, który padł z gmachu UB. Śmiertelna kula przeszła przez pierś dziecka.

Obecnie uważa się raczej, że Romka zabito w dyspozytorni lub w garażach Urzędu Bezpieczeństwa.

Pogrzeb Romka miał miejsce 2 lipca 1956 roku o godzinie 17.00 na cmentarzu junikowskim. Władze zrobiły wszystko, żeby wprowadzić dezinformację co do terminu ceremonii. 1 lipca ukazał się „Głos Wielkopolski”, gdzie w nekrologu zmieniono godzinę pogrzebu na 8.00. Dodatkowo zniekształcono cyfrę „3” w zapisie wieku chłopca tak, że można było ją odczytać jak „8”. Potem tłumaczono, że był to przypadkowy błąd w korekcie.

Romek Strzałkowski urodził się w Magdalence pod Warszawą, a część swojego krótkiego życia spędził w Siedlcach. Jego ojciec w czasie okupacji niemieckiej był żołnierzem Armii Krajowej. Romek uczył się w Szkole Podstawowej nr 40 w Poznaniu. Tak opowiadał o nim w jednym z wywiadów historyk i specjalista od Poznańskiego Czerwca, dr Łukasz Jastrząb: „Historia życia Romana Strzałkowskiego jest tak przedstawiona, jakby jego droga życiowa wiodła celowo w kierunku Poznańskiego Czerwca, a przecież to był zwyczajny chłopak, taki jak większość jego rówieśników. Skoro zaczęło się coś dziać na mieście, to pewnie poszedł tam z ciekawości. Jego matka powiedziała w jednym z wywiadów: „Po co ja go posłałam po zakupy?”

.....

28 czerwca 1981 roku w Poznaniu została odsłonięta tablica pamiątkowa ku czci Romka Strzałkowskiego. Część ulicy Mylnej w tym mieście nazwano imieniem poległego chłopca. W poznańskim Muzeum Czerwca '56 zobaczyć można jego postrzeloną koszulę i należące do niego organki.

Jako najmłodsza ofiara Czerwca 1956 roku Romek Strzałkowski jest ikoną i symbolem tamtej antykomunistycznej rebelii. Jego postać żyje w świadomości nie tylko poznaniaków, ale i wielu Polaków.

Wojciech POLAK, Sylwia GALIJ-SKARBIŃSKA, ks. Michał DAMAZYN, „Najmłodszy bohaterowie. Historia polskich dzieci X-XXI w.”, Kraków 2023, s.s.449-451

Drukuje się ze skrótami.

Iluz to nazw miało nasze ukochane miasto nad Bugiem i Muchawcem. Berestie, Brasta, Brześć Litewski, Brześć nad Bugiem aż do czasów ostatecznego dołączenia stolicy województwa poleskiego do Związku Sowieckiego, kiedy obowiązującym imieniem miasta stało się po prostu Brześć.

Taka skrócona nazwa jest skutkiem faktu, że żadnego innego Brześcia ani w granicach sowieckiej Białorusi, ani całego ZSRS po prostu nie było, nie było więc potrzeby specjalnego wyróżnienia nazwy miasta przez dodatkowe określenie. Zarówno Brześć Litewski jak i Brześć nad Bugiem (nazwa, która często była krytykowana w czasach II RP) były nazwami, które powstały w celu odróżnienia miasta nad Bugiem i Muchawcem od innych miast i miasteczek rozsianych po całej Polsce. Nazwa „Brześć Litewski” utrwaliła się po Unii Lubelskiej z 1569 roku, która połączyła Koronę Królestwa Polskiego i Wielkie Księstwo Litewskie w jeden organizm państwowy. Nazwa taka przetrwała aż do 1923 roku i przeszła do innych języków europejskich. Niewątpliwie, nazwa Brześć Litewski powstała poprzez analogię do innego Brześcia Kujawskiego. W tym miejscu spotykamy się z pierwszą małą kontrowersją: Brześć Kujawski nosi taką nazwę, bo faktycznie leży na Kujawach, zaś Brześć Litewski został tak nazwany, ponieważ w tych czasach był częścią Wielkiego Księstwa Litewskiego. Innymi słowy, nazwa Brześć Kujawski bierze się z faktu, że miasto owe faktycznie leży na Kujawach, natomiast w przypadku Brześcia Litewskiego nazwa odzwierciedla stan przynależności państwowo-politycznej. W warunkach, kiedy Wielkie Księstwo przestało istnieć, nazwa Brześć Litewski tak naprawdę straciła swój sens, zaś za zachowaniem jej mogły przemawiać tylko względy historyczne.

W czasach odrodzonego państwa polskiego rozporządzeniem MSW z dnia 12 lutego 1923 roku została wprowadzona nazwa Brześć nad Bugiem. Ewidentnie przy zmianie wzorowano się na nazewnictwie niemieckim, bo na obszarze niemieckojęzycznym podobne nazwy są dość powszechne, zaś na obszarze polskim nie znamy żadnej miejscowości o podobnej nazwie historycznej. Z kolei nazwa ta utrzymała się mocno w świadomości lokalnej społeczności polskiej.

Ciekawe rozwiązanie kwestii nazwy miasta zaproponował w swoim dziełku o Brześciu dziennikarz, Wiktor Mondalski. W swym zarysie historyczno-geograficznym miasta nad Bugiem mocno krytykował ówczesne nazewnictwo i proponował dwa rozwiązania – nazwa miasta powinna albo odwoływać się do przynależności państwowo-politycznej lub przynależności geograficznej. W pierwszym przypadku nazwa musiałaby brzmieć jak Brześć Polski, co z kolei daje do myślenia, ponieważ wówczas na mapie tego kraju było około 15 miejscowości o nazwie „Brześć” i o żadnej z nich nie dało się powiedzieć, że nie jest polska. Nazewnictwo geograficzne nastarczało też trudności, ponieważ wówczas niejasne było, do którego regionu należy przypisać Brześć. Może to powinno być Polesie, co jest dosyć utarte w geografii, a do tego Brześć nad Bugiem wówczas był stolicą tegoż województwa. Inni badacze zaś udowadniali, że przyroda, etnografia i inne czynniki wchodzące w rachubę Brześcia i całego powiatu brzeskiego mocno się różnią od tych typowo poleskich, kojarzonych (nie bez przyczyny) z Pińszczyzną. Owi badacze zaliczali raczej Brześć z okolicą do Podlasia lub krainy przejściowej pomiędzy Podlasiem a Polesiem. Postulowali oni więc nadanie miastu nazwy Brześć Podlaski od krainy geograficznej, w której się znajduje.

Wszystkie spory i wielkie plany rozwoju Brześcia i całego województwa poleskiego (o których na pewno kiedyś napiszemy) przerwała wojna. Dla społeczności lokalnej nastąpiły czasy walki o przetrwanie, zachowanie swojej tożsamości i wiary. Któż wie, może w razie bardziej pomyślnego dla naszego narodu biegu historii, podróżowalibyśmy właśnie do Brześcia Podlaskiego.

Wzmacniamy nasz mózg dla lepszej przygody harcerskiej

Harcerstwo to nie tylko obozy, przygody na szlaku, czy zdobywanie umiejętności przetrwania w przyrodzie. To również szkoła życia, rozwijająca nie tylko umiejętności fizyczne, ale również intelektualne. Jednym z aspektów, który często pomijany jest w kontekście harcerstwa, jest rozwijanie pamięci. Pamięć to kluczowy element sukcesu w wielu dziedzinach życia, a także w naszej harcerskiej przygodzie. Dlatego warto poświęcić czas na ćwiczenia pamięciowe dla harcerzy.

Pamięć odgrywa kluczową rolę w harcerskich aktywnościach. Zapamiętanie szlaków, punktów orientacyjnych, i umiejętność rozpoznawania roślin czy zwierząt jest niezwykle ważne. Podczas obozów, dobrze zapamiętane procedury bezpieczeństwa mogą uratować życie. Ponadto, zdolność zapamiętywania informacji, takich jak pierwsza pomoc, instrukcje, czy kwestie historyczne, jest niezbędna dla harcerskiego rozwoju.

Ćwiczenia pamięciowe można wprowadzać na różnych etapach harcerskiej edukacji. Oto kilka praktycznych propozycji:

- Gry z kartami: Karty do gry mogą posłużyć jako doskonałe narzędzie do ćwiczeń pamięciowych. Możecie grać w gry typu "Memo" lub "Zgadnij parę", co w zabawny sposób angażuje umysł harcerzy.
- Gra w zagadki i łamigłówki: Rozwiązywanie zagadek, łamigłówek, lub krzyżówek to świetny sposób na rozwijanie logicznego myślenia i zdolności zapamiętywania.
- Historia i tradycje harcerskie: Zachęcajcie harcerzy do zapamiętywania historii harcerstwa, hymnu harcerskiego, czy innych ważnych elementów naszej tradycji.
- Zapamiętywanie procedur i zasad: Wprowadzajcie ćwiczenia polegające na zapamiętywaniu procedur i zasad bezpieczeństwa, takie jak postępowanie w przypadku wypadku czy pierwsza pomoc.

Techniki harcerskie

- **Czym są techniki harcerskie?**

Techniki harcerskie – aktywna nauka. Są to na przykład: terenoznawstwo, samarytanka (pierwsza pomoc), pionierka, symbolika, przyrodoznawstwo, historia. Wszystkie te dziedziny wiedzy i umiejętności określane są mianem technik harcerskich.

- **Po jakim czasie dostaje się krzyż harcerski?**

Krzyż Harcerski otrzymuje się wraz z książeczką harcerską po złożeniu Przyrzeczenia Harcerskiego. Harcerki i harcerze przed złożeniem Przyrzeczenia Harcerskiego mogą na mundurze, w miejscu przeznaczonym na Krzyż Harcerski, nosić lilijkę lub inny znak przyjęty w drużynie.

- **Jakie są stopnie harcerskie po kolei?**

System składa się z próby harcerki/harcerza i sześciu stopni: ochotniczki/młodzika, tropicielki/wywiadowcy, pionierki/odkrywcy, samarytanki/ćwika, harcerki orlej/harcerza orlego, harcerki Rzeczypospolitej/harcerza Rzeczypospolitej.

- **Po co są stopnie harcerskie?**

Stopnie harcerskie – stopnie zdobywane w harcerstwie poprzez wykazanie się określonym zasobem wiedzy i umiejętności. Stopnie są elementem metody harcerskiej, dzięki której harcerze zostają zmotywowani do samorozwoju.

- **Ile trwa próba harcerska?**

Próba harcerza/harcerki powinna trwać od 3 do 6 miesięcy, a jej pozytywnym zakończeniem jest złożenie Przyrzeczenia Harcerskiego. Kandydat na harcerza powinien być świadomy, czego od niego oczekujemy. Niektóre środowiska harcerskie stosują karty próby, w których nowe osoby odznaczają zaliczone już wymagania.

• Jakie są zalety bycia harcerzem?

Dzięki harcerstwu młody człowiek poznaje bardzo wiele wartościowych osób, wśród których może znaleźć przyjaciół na całe życie. Dodatkowo uczy się pracy w grupie, staje się bardziej zorganizowany. Pomaga innym ludziom i czerpie z tego dużą satysfakcję. Warto również pamiętać, że harcerstwo to dyscyplina.

• Czym jest musztra harcerska?

Musztra - to ćwiczenia harcerskie, które uczą, jak przyjmować postawę zasadniczą i swobodną, oddawać honory, formować szyki oraz zachowywać się w szyku i poza nim. Musztra jest jednym z elementów zbiorów harcerskich. Musztra usprawnia działania organizacyjne, stanowi oprawę uroczystości harcerskich. Zwiększa bezpieczeństwo i porządek, wprowadza dyscyplinę.

Ilustracja: skan s.s. 26-27 Poradnika Harcerskiego pod red. hm Adriana ŁASKARZEWSKIEGO, Szczecin, 2017
Red.

26 MUSZTRA

1. Postawa zasadnicza („baczność“)

W postawie zasadniczej harcerz stoi nieruchomo. Ciężar ciała spoczywa na obu stopach. Pięty złączone, stopy lekko rozwarste (mniej więcej na szerokość własnej stopy). Brzuch lekko wciągnięty, klatka piersiowa lekko wysunięta przez swobodne cofnięcie ramion. Ramiona na równej wysokości, położone równoległe do linii frontu. Ręce opuszczone swobodnie wzdłuż tułowia, dotykają uda nasadą dłoni oraz złączonymi i wyprostowanymi palcami. Głowa lekko podniesiona, wzrok skierowany na wprost, usta zamknięte.

Postawę zasadniczą harcerz przyjmuje:

- na zapowiedź każdej komendy, np. *W prawo...*
- na komendę **BACZNOŚĆ**,
- w szyku po wykonaniu komendy **ZBÓRKA**,
- w czasie oddawania honorów w miejscu,
- w czasie składania meldunku i przy oficjalnym przedstawianiu się.

2. Postawa swobodna („spocznij“)

Postawa swobodna jest formą odpoczynku harcerza. Wykonuje się ją na komendę **SPOCZNIJ!** oraz samoczynnie w niektórych sytuacjach, np. po odliczeniu. W tej postawie harcerz może poprawiać umundurowanie, zmieniać położenie nóg.

Przyjmując postawę swobodną, wysuwa się energicznie lewą nogę do przodu, o połowę długości stopy. Ciężar spoczywa na prawej nodze. Ręce opuszczone swobodnie.

! Drużyny zwyczajowo mogą przyjmować odmienną postawę swobodną, np. w lekkim rozkroku ze skrzyżowanymi rękami z tyłu tułowia. **Dotyczy to tylko zbiorów w gronie drużyny/szczepu i nie może mieć miejsca w czasie innych wystąpień.**

MUSZTRA

27

3. Meldowanie

Meldowanie jest to zwięzłe sprawozdanie z przebiegu czynności lub celu przybycia. Meldunek powinien być składany zgodnie z zasadą - **minimum słów, maksimum treści**. Np. *Orchu drużynowy, zastępowy Piotr Kowalski melduje zastęp „Wilki” 94 WDH na apelu, stan B. Meldunek można przedzielić harcerskim pozdrowieniem i oddaniem honoru.*

4. Oddawanie honorów (salutowanie)

Oddawanie honorów jest miłym, tradycyjnym obyczajem harcerskim. Jest to wyraz dobrego, harcerskiego wychowania.

Honory oddaje się w postawie zasadniczej:

- bez nakrycia głowy – zwyczajowym pozdrowieniem skautowym; dłoni ułożone przodem, z kciukiem położonym na paznokciu małego palca, z trzema palcami środkowymi uniesionymi w górę,
- w nakryciu głowy – salutowaniem: palec wskazujący i środkowy powinny być wyprostowane i złączone, pozostałe palce złączone i przyciśnięte kciukiem; wystająca część palca środkowego przykłada się do brzoju daszka rogatywki,
- przy niesprawnej lub zajętej prawej ręce – skłonieniem głowy.

Po oddaniu honoru harcerz opuszcza energicznie rękę w dół z jednoczesnym zwrotem głowy na wprost.

5. Zwroty

Zwroty w miejscu wykonuje się na komendę *W prawo/lewo/tył – ZWROT*. Na zapowiedź komendy harcerz przyjmuje postawę zasadniczą. Na hasło **ZWROT** wykonuje cbiót na dwa tempa.

Przy zwrocie w lewo:

- tempo pierwsze – obrót na obcas lewego buta i na czubku prawego buta,
- tempo drugie – najkrótszą drogą dostawia energicznie nogę pozostawioną w tył.

Przy zwrocie w prawo odwrotnie.

Zwrot w tył wykonuje się przez lewe ramie.

Mazurek trzeciego maja (Witaj, majowa jutrzeńko)

Słowa: Rajnold Suchodolski

Muzyka: autor nieznany

Witaj, majowa jutrzeńko,
Świeć naszej polskiej krainie.

Uczcimy ciebie piosenką,
Która w całej Polsce słynie.

Ref.: Witaj maj, piękny maj,

U Polaków błogi raj./ x2

Witaj dniu trzeciego maja,
Który wolność nam zwiastujesz.

Pierzchła już ciemiężców zgraja.

Polsko, dzisiaj tryumfujesz!

Ref.: Witaj maj, piękny maj,

U Polaków błogi raj./ x2

Nierząd braci naszych cisnął,

Gnuśność w ręku króla spała,

A wtem trzeci maj zabłysnął

I nasza Polska powstała.

Ref.: Witaj maj, piękny maj,

Wiwat wielki Kołłątaj! / x2

„Mazurek trzeciego maja”, znany też jako „Trzeci Maj” czy „Witaj, majowa jutrzeńko”, jest najśłynniejszą pieśnią sławiącą Konstytucję 3 maja z 1791 roku, pierwszą nowoczesną ustawę zasadniczą w Europie przyjętą przez Sejm Czteroletni. Tekst pieśni z okazji 40. rocznicy uchwalenia konstytucji napisał w kwietniu 1831 roku podczas powstania listopadowego jego uczestnik, poeta i działacz niepodległościowy Rajnold Suchodolski. „Mazurek” był bardzo popularny w II Rzeczypospolitej, kiedy uroczyscie celebrowano 3 maja. Po wojnie peerelowskie władze zakazały obchodów tego święta. Przywrócono je dopiero w 1990 roku. Co roku, 3 maja, na placu Zamkowym w Warszawie, gdzie odbywają się centralne uroczystości rocznicowe upamiętniające ogłoszenie konstytucji, Mazurek jest wykonywany podczas podnoszenia flagi państwowej.

Nad numerem pracowali:
Anna Paniszewa, Natalia Kalasej,
Alina Waszczuk, Eugeniusz Onufryjuk

Korekta: Dorota Prażnińska

Kontakt
forum.brzeskie@gmail.com

Brześć, 2023

Projekt dofinansowany ze środków Kancelarii
Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu
Polonia i Polacy za Granicą 2023

KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW

Fundacja
POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE
im. Jana Olszewskiego